

Forskerutdanning ved IHA - Rutiner og erfaringer

Bjarne O. Braastad, Forskerutdanningsleder

Dag Inge Våge, Forskningsleder

Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap, NMBU, Campus Ås

Temaer

- Kort om Forskerutdanningsutvalget ved IHA – Bjarne
- a. Gjennomgang av prosess for tildeling av stipender ved IHA – Dag Inge
 - b. Er evalueringene av ph.d.-kandidatene gode nok? – Bjarne
 - c. Funger start-, midtveis- og sluttseminarene godt nok? – Bjarne
 - d. Hva bør en veileder kunne? – Bjarne
 - e. Kan instituttene utveksle mer informasjon om hva som fungerer godt og ikke? *Svar: Ja.* – Bjarne
 - f. Hvordan bør instituttene og NMBU jobbe for økt gjennomførings*shastighet* og gjennomføringsgrad? – Bjarne

Fordeling av ph.d.-stillinger ved IHA

- Styret ved IHA foretar tildeling av stipendiatstillinger på grunnlag av innstilling fra forskningsutvalget.

Mal for søknader

- Kort beskrivelse av prosjektet/prosjektene som stipendiaten skal knyttes til:
 - Faglig innhold
 - Samarbeidspartnere
 - Økonomisk ramme for IHA-delen av prosjektet
 - Bekreftelse på at stipendiatens behov for driftsmidler kan dekkes gjennom prosjektet/prosjektene.

Mal for søknader

- Kva skal stipendiaten gjøre?
 - Faglige problemstillinger/hypoteser som skal testes (stipendiatens del av prosjektet)
 - Tentative titler på 3-4 artikler som stipendiaten skal inngå i ph.d.-avhandlingen
 - Er det flere personer på IHA som arbeider med relaterte problemstillinger (fagmiljø for stipendiaten), evt. tilgang på fagmiljø gjennom samarbeidspartnere.
 - Planlegges det utenlandsopphold for stipendiaten?

- Hvorfor vil denne ph.d.-stillingen være strategisk viktig for IHA?

Mal for søknader

- Om søker:
 - Hvilke andre veiledningsforpliktelser har søker i perioden det søkes for (på ph.d.-nivå)
- Styret har noen tilleggspunkter som kan trekkes inn i vurderingen:
 - Behov for å styrke enkelte fagområder
 - Satsing på nye områder

a. Tildeling av stipender – kommentar

- «Dårlige» veiledere, eller de som har for mange, bør ikke få NMBU-stip.
- NMBU underprioriterer **postdoktorer**.
- Flere av NMBUs doktorgradsstipender bør omgjøres til postdoktor:
 - Beholde noen av de beste doktorene vi utdanner
 - Postdoktor er en attraktiv stillingsbetegnelse internasjonalt
 - Unngår krav om fortrinnsrett til ny stilling, som en forsker kan kreve.
- En postdoktor er *ikke* det samme som en forsker:
 - Det er en utdanningsstilling.
 - Stillingen kan ikke forlenges.
 - Kan kun brukes av doktorgradsgivende institusjoner. NFR synder her!
 - Kan ha undervisning, men det må avtales ved oppstart.
 - Bør være minst 3 år. 2 år er for lite.
 - Skal ha en **veileder** eller (helst) **mentor**.
 - Bør inneholde **kurs i prosjektledelse**, kanskje også **personalledelse**.
- IHA har enkle oppstarts- og avslutningsskjemaer for postdoktorer.

b. Evaluering av ph.d.-søkere

Dagens krav ved opptak til ph.d.-studiet:

- “Søkeren skal ha en dokumentert sterk faglig bakgrunn fra sitt tidligere studium. Inst. kan spesifisere dette nærmere,” (§5.1)
- IHA: “Søkeren må ha en relevant mastergradsutdanning eller tilsv., med karakterer som normalt er blant den beste halvdelen fra sin studentpopulasjon.” A eller B på masteroppgaven: automatisk kvalifisert.
- IHA har egen **sjekkliste ved ansettelse**, eller ved opptak av eksternt ansatte, ph.d.-studenter, slik at Innstillingsutvalget tilstrekkelig sjekker fagbakgrunn og engelsknivå, muntlig og skriftlig.
- Utfordring: Kvalitetssikring av kvotestipendiater og vitnemål fra “ukjente” universiteter.
- Erfaring: Fungerer bedre nå enn for noen år siden.

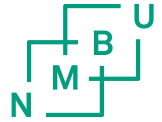
c. Fungerer seminarene godt nok?

E-postforespørsel til ph.d.-studenter og veiledere i forrige uke (N=8 svar):

- Are they organized well with good attendance?
- Are they held at an adequate time period in your study?
- Are they effective and useful for you?
- Do you get good and adequate feedback from the audience?
- Do you follow-up the outcome or feedback from these seminars?

- Generelt: *Ja* på de fleste spørsmålene, men:
 - Noen seminarer har for få deltakere.
 - Noen får mest en klapp på skulderen, «Dette er bra», men savner mer kritiske kommentarer.
 - Noen mener at sluttseminar 6 mndr. før innlevering er for tidlig, og at 2-4 mndr. er mer passe. Dette varierer naturlig individuelt.

Rutiner for midtveiseevaluering ved IHA

1. Midtveiseevaluering skal gjennomføres når doktorgradskandidaten har fullført maks to årsverk av utdanningstiden.
2. Midtveiseevalueringen bør gjennomføres som et **seminar i faggruppen**, med faggruppemedlemmer og evt. andre inviterte fagpersoner innenfor og utenfor instituttet.
3. **Hovedveileder** er ansvarlig for å ta *initiativ* til midtveiseevalueringen og planlegger seminaret med midtveiseevaluering i samarbeid med faggruppeleder.
4. **Faggruppeleder** oppnevner en evalueringsgruppe bestående av ett medlem av veiledergruppen og ett medlem utenfor veiledergruppen (*evaluator*). Denne kan være et annet medlem av faggruppen, en annen fagperson ved instituttet, en fagperson fra et annet institutt ved NMBU, eller en fagperson utenfor NMBU. Evalueringsgruppen skal samlet ta stilling til doktorgradsarbeidets faglige status og framdrift. Det eksterne medlemmet skal ha kompetanse til å kunne se på gjennomføring og framdrift av doktorgradskandidatens andel av prosjektet og utdanningsplanen med friske øyne.
5. **Evalueringsgruppen bør få tilsendt aktuelle dokumenter før seminaret**, f.eks. prosjektplan, artikkelutkast og kopi av Powerpoint-fil til presentasjonen.
6. Midtveiseevalueringen **annonseres ved oppslag**. Info om tid og sted, tittel på prosjektet og medlemmer av evalueringsgruppen sendes til FUU-sekr. Mara Dagestad mara.dagestad@nmbu.no.
7. Evalueringsgruppen skal gi **tilbakemelding til FUU** på [skjema 2.4](#). Skjemaet leveres til Mara Dagestad, med kopi til doktorgradskandidaten og alle veiledere.
8. Om evalueringsgruppen foreslår tiltak som veiledere og kandidat **ikke kan håndtere alene**, skal hovedveileder og kandidat **diskutere saken med forskerutdanningsleder og evt. instituttleder**.
9. Er evaluator ansatt utenfor IHA, kan denne **godtgjøres som for muntlig eksamen** med én student, dvs. 3 timer grunnhonorar + 1 time, til sammen **4 arbeidstimer**. Andre institutter ved NMBU kan sende en internfaktura på dette, mens personer utenfor NMBU kan bruke IHAs skjema for Undervisnings- og sensorhonorar der en fyller ut for muntlig eksamen og 1 student. Utgiftene dekkes av FUUs budsjett.

d. Hva bør en veileder kunne?

Hovedveileder:

- IHA: Prof., Prof. II, Førsteaman., Førsteaman. II.
Spesielle tilfeller: Forsker II med “fast” stilling ved IHA.

Biveiledere:

- Må være *aktiv forsker*, ikke bare f.eks. univ.lektor, eller org.ansatt uten forskning. (krav fra Kunnskapsdept.)
- Bør ha *komplementær kompetanse*.
- Hovedveileder ansvarlig for at biveiledere fungerer. Ph.d.-student ansvarlig for å bruke veiledningsgruppen.
- Bør vurdere å inkludere *utenlandsk biveileder*, for å ivareta internasjonalt perspektiv og *unngå innavl*.
- Bør vurdere å inkludere *andre faggrupper* ved instituttet.

Omfang av veiledning:

- IHA: 100 t. pr. år i 3 år, totalt 300 timer, fordelt på alle veiledere.

Veilederkurs?

- Kompetanse i personalledelse.

Erfaringer med veilederne

- *Veiledningsgruppen – erfaringer fra møter med ph.d.-stud.:*
 - Ph.d.-studentene er stort sett godt fornøyd med veilederne.
 - Noen foreslår biveiledere, uten å få gehør hos hovedveileder.
 - Én peker på *dårlig veiledning* fra hovedveileder, andre at hovedveileder har mange ph.d.-studenter, *for dårlig tid til hver*.
 - Nesten ingen har *faste veiledningsmøter*.
 - Enkelte veiledere bruker *lang tid på å gi respons* på spørsmål eller manusutkast.
 - Veileder må bidra til *tilstrekkelig faglig avgrensing* og dimensjonering av prosjektet, så treårsperioden blir *realistisk*.
 - Noen mener de får *for mye frihet*, og at veileder bør være *strengere*, gi mer press og motivasjon for framdrift.

f. Hvordan få stipendiatene raskere ferdig, og unngå at de slutter?

- Realistisk og godt planlagt prosjekt. Ansvar: Hovedveil. og ph.d.-student.
- Faste og hyppige veiledningsmøter. Ansvar: Veiledere og ph.d.-student.
- Tilstrekkelig kontakt med ph.d.-studenter som har forskningsarbeid eller ansettelse utenfor NMBU. Diskutere tilstedeværelsesplikt. Ansvar: Hovedveileder.
- Følge opp årlige framdriftsrapporter. Ansvar: Hovedveileder og forskerutdanningsleder, evt. også instituttleder.
- Kontakt med ph.d.-student under lengre sykemeldinger. Ansvar: Hovedveileder og forskerutdanningsleder, evt. også instituttleder.
- Gruppesamtaler med ph.d.-studenter, og lærdom av dette. Ansvar: Forskerutdanningsleder → rapport til instituttleder.

Gruppevisе samtaler med ph.d.-studenter – mål

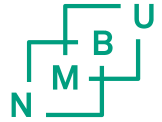
- Målet med gruppesamtaler med ph.d.-studentene ved IHA er å gi instituttet en oversikt over:
 - hvordan doktorgradsutdanningen fungerer,
 - hvordan ph.d.-studentene opplever sin hverdag, samt
 - avklare eventuelle forbedringspotensialer på faggruppe- eller instituttnivå.
- Obligatorisk for alle ph.d.-studentene ved IHA, minst et halvt år etter opptak, også de med annen arbeidsgiver enn IHA.
- Samtalene er ledd i *IHAs kvalitetssikring av doktorgradsutdanningen* ved instituttet.
- Hovedveileder bør ha årlige *medarbeidersamtaler* med stipendiaten. Faggruppeleder bør ta dette om veiledningsforholdet ikke fungerer (forskerutd.leder bør da varsles).

Gruppevisе samtaler med ph.d.-studenter – momenter

- *Tilsettingsforhold og stipend* – tidsrammer, arbeidsavtale
- *Arbeidsplassen* – kontor, lab., forsøksfasiliteter.
- *Møte med FUU* – PhD-regelverk, rutiner, saksbehandlingstid, kommunikasjon med FUU-sekretær og forskerutdanningsleder
- *Veiledning* – veiledningsgruppe, rolleavklaringer, omfang av veiledning, kommunikasjon, rom til å utvikle egne ideer?
- *Doktorgradsutdanningen* – kurs er meningsfylte, relevante, passe omfang, tilstrekkelig faglig nivå? Kvalifisert selv?
- *Faglige nettverk* – kongresser, nettverk, utenlandsopphold
- *Framdrift* – ifht. tidsplanen? Ved avvik, hva er årsakene?
- *Sosiale forhold* – assimilert i IHA-miljøet, faggruppe, andre PhD? Dette er spesielt viktig for utenlandske PhD-studenter.
- *Andre temaer* PhD-studentene vil ta opp?
- *Temaer FUU vil ta opp* – rutiner, PhD-sjekklisten.

PhD meetings in 2014 - conclusions

With «newer» PhD students not having participated in such meetings earlier.

Supervision:

- Generally satisfied with supervisors and their competence – but some must send reminders before receiving any response.
- Some supervisors should initiate contact more frequently; ask if everything is OK.
- Advice: Regular, e.g. monthly, meetings. Some of these: 5 min., others: 1 hour
- Advice: PhD students must utilize the co-supervisors better.

Research group:

- Some research groups have infrequent or few meetings. PhD students have poor knowledge of what others in the group are doing.
- PhD students would like more social gatherings in the research group.
 - Advice: PhD students initiate social gatherings.

PhD meetings in 2014 – conclusions II

Office, research facilities:

- Few problems with chair or furniture → contact janitor Are Rystad

PhD courses:

- Some: Problems of finding relevant PhD courses, concentrated courses in particular.
 - Advice: Research group initiates new courses, e.g. NOVA courses.
- Few PhD students like PHI401 – Research Ethics & Philosophy of Science
 - Needs more research ethics, less history of philosophy
 - Needs animal ethics

Research network:

- All students participate in conferences. Generally satisfied with network.

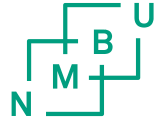
Progress in relation to timeplan:

- OK for «newer» PhD students, but frequent problems for «older» ones.
- Slow progress for many PhD students working outside Ås.
 - Advice: More frequent stay in Ås. Frequent Skype meetings.

Krav til tilstedeværelse ved IHA

- Tilstrekkelig **kontakt med IHAs fagmiljø** viktig ledd i ph.d.-utdanningen. **Ph.d.-utdanning er ikke et brevkurs!**
 - Særlig viktig for *nærings-ph.d.* og *kvotestipendiater* med mye feltarbeid i hjemlandet
 - Nærings-ph.d.: Krav om minst **12 måneder ved IHA!**
- For eksternt ansatte – still krav om en viss **minimum tilstedeværelse** ved IHA, f.eks. som for nærings-ph.d. Bør stå i Veiledningsavtalen.
- Diskusjon?

Discussion on selected topics

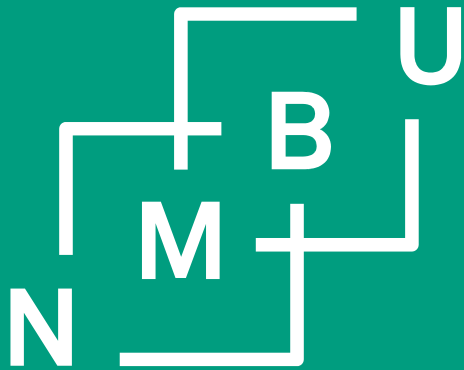

How to:

- a. Produce more PhD courses
 - i. NMBU courses (400-level courses, many students take most courses at 300-level)
 - ii. NOVA PhD Courses:
<https://www.nmbu.no/en/students/nova/teachers/funding/phd>
 - iii. Cooperate with other univ. on courses
 - iv.
- b. Finish the PhD study on time
 - i. Efficient and frequent supervision
 - ii. Concern about external PhD students, require more presence in Ås
 - iii. Not too ambitious PhD project. Three papers are adequate.
 - iv.
- a. Improve the conditions for the PhD students at IHA
 - i. Not more than 3 PhD students per room
 - ii. More social gatherings – everyone responsible for this!
 - iii.

Other matters?

Questions?

Norwegian University
of Life Sciences